

Det største amerikanske rockband – i den brede forstand

The Band fotograferet i Woodstock, New York 1968. F.v. Richard Manuel, Robbie Robertson, Levon Helm, Garth Hudson og Rick Danko. Foto: Elliott Landy.

Af Kristian Louis Jakobsen

Det ville han fandeme ikke være med til! At blive buhet ad, aften efter aften, bare fordi han var på turné med Bob Dylan. Det er jo ganske kendt, at da Bob Dylan i 1965 valgte at elektrificere sin lyd, med udgivelsen af *Bringing It All Back Home*, fik en del koncertgængere en uønsket overraskelse – ofte med buhen til følge – da de var vant til en Bob Dylan, der spillede på akustisk guitar og mundharpe. Manden, der ikke ville buhes ad, var Levon Helm fra The Band. Dem havde Dylan hyret til at turnere med sig, og Levon Helm, gad sgu ikke at spille for et så utaknemmeligt publikum – han havde ikke gemyt til det. Det var i al fald hvad han senere gav som grund til at have trukket sig fra turnéen. Måske kunne Bob Dylan holde det ud, fordi han i den periode skal have været stopfyldt med amfetamin, hvor Levon Helm mere var til smøger og ordinært rockmusiker-fylderi, hvis man skal tro Barney Hoskins' bog „Across the Great Divide: The Band and America“ fra 1993.

Orkester med blandet stamtavle

Overraskende mange musikelskere bevæger sig rundt i den vildfarelse at The Band opstod i dén anledning, men de var derimod et band, der på det tidspunkt indtil for ganske nyligt havde heddet Levon and the Hawks, fordi de tidligere havde spillet med rockabilly-koryfæet Ronnie Hawkins, og havde spillet uden ham i en periode.

Levon Helm var trommeslager fra Turkey Scratch, Arkansas, og den første til at blive hyret ind i Ronnie Hawkins' orkester – det var mens han stadig gik i „high school“ – og i 1959 flyttede han og Hawkins til Canada, hvor Robbie Robertson, Garth Hudson, Rick Danko og Richard Manuel blev hyret ind. De endte med at spille henholdsvis guitar, elektrisk orgel, bas og klaver, uanset Hawkins' indledende forestillinger. Rick Danko var ud af en tobaksavlerfamilie i Blainey, Ontario, ikke langt

fra Eriesøen, og havde indtil da spillet op til dans på banjo og guitar. Richard Manuel havde derimod sunget i kirkekor, og senere i bandet The Revols med John Till. Den John Till som senere stiftede Full Tilt Boogie Band, som de fleste nok mest kender fra deres musik med Janis Joplin. Robbie Robertson blev først ansat som roadie, dernæst som bassist, men han lærte nogle tricks af Roy Buchanan, som i den periode også spillede i Hawkins' orkester, og som skulle blive en fremtrædende tidlig bruger af Telecaster-guitaren. Garth Hudson spillede orgel i forbindelse med sin onkels bedemandsforretning, og var indledningsvist noget modvillig, men sluttede sig til orkestret på betingelsen af Ronnie Hawkins købte ham et Lowrey-orgel at spille på.

Nye græsgange og ny lyd

De fem forlod Ronnie Hawkins i 1964, og ville spille uden „frontman“, som det hedder. Det kan derfor virke mærkeligt at de tog en turné med Bob Dylan, men mens han lå og sundede sig oven på sin motorcykelulykke i 1966, lejede de sig ind i et hus de kom til at kalde „Big Pink“, på grund af dets malede asbestbeklædning. De lavede et studie og stillede en skrivemaskine op. På den skrev de sange ved at gå til og fra, hakke et par strofer ned nu og da. Det hændte også at Bob Dylan kom forbi i den periode, for at jamme lidt med, og måske skrive et vers. På den måde skulle de have skrevet teksterne til albummet *Music from Big Pink* (1968). De havde egentlig ikke besluttet sig for et nyt navn til deres band, men i omslaget stod deres navne angivet efter et „The Band:“, så folk gik bare ud fra at det var hvad de kaldte sig – og så blev det sådan. Om det er *Music from Big Pink*, eller deres næste album, der slet og ret kom til at hedde *The Band* (1969), som er deres hovedværk, er der selvsagt flere meninger om. Det var i al fald ganske usædvanligt at de ikke havde en forsanger, som man normalt kender det. Ofte sang Levon Helm mens han spillede trommer. Når han ikke spillede trommer, spillede han mandolin eller guitar. Når trommerne stod ledige, måtte Richard Manuel, der også sang, tage over på trommerne, når han da ikke spillede på orglet – og nogle gange spillede Rick Danko, der også sang for, violin eller trækbasun, i stedet for bas. Garth Hudsons orgel var og er et instrument med omfattende ambitus. Selv spændte hans musikalske formåen også vidt; han mestrer også saxofon og harmonika, og på nummeret *Up on Cripple Creek* fra deres andet album, kørte han et Hohner-clavinet gennem en wah-wah-pedal, hvilket giver en temmelig ikonisk lyd. Ikonisk, fordi mange kender den, og tror at Stevie Wonder fandt på det, da han indspillede *Superstition* i 1972 – og dét er et kendt stykke musik, om noget er! Den idelige rokeren rundt mellem de forskellige instrumenter, samt faktummet at de ikke havde en egentlig forsanger, er af mange blevet betragtet som en ret vægtig grund til at de ikke blev mere kendte, end de blev; det er svært at reklamere for, når det kun skal handle om musikken. Sammen skabte de noget der lød som folkrock – men med eufonium, og en art tivoli-orgel fra Garth Hudson, når det ikke blev til en art jazz-soul-fusion med trommer, bas, klaver, guitar, tuba og sopransaxofon, eller noget der lyder som en klagesang med violin, autoharpe, guitar og harmonium, som man kunne forestille sig at de blev spillet i Appalacherne. Det blev simpelthen til en form for ny inderlig rockmusik, som har inspireret mange, men som ingen har haft held med at gøre dem efter.

Hyldester – hvis man ser sådan på det

Sangen *The Weight* fra deres første album er lige så meget en gospelsang som den er en folksang, og den er blevet genindspillet af flere forskellige musikere; The Staple Singers, Aretha Franklin og Diana Ross, for eksempel, ligesom Jack White, Jimmy Page og David Evans jammede over den i dokumentarfilmen *It Might Get Loud* (2008). *This Wheel's on Fire*, som Rick Danko skrev sammen med Bob Dylan, blev genindspillet af The Byrds på deres *Dr. Byrds & Mr. Hyde* (1969). Siouxsie and the Banshees, Elvis Costello, June Tabor og sågar Kylie Minogue har givet den et skud!

Postludiet

Det skulle ikke vare evigt, naturligvis. Robbie Robertson ville ikke længere være turnerende musiker, så de spillede hvad han besluttede skulle være en afskedskoncert, der blev filmet af Martin Scorsese – *The Last Waltz* (1978). Et projekt, der endte med at vokse sig ret stort, da de skulle have gæster med på scenen. Disse gæster talte blandt andre deres gamle principal Ronnie Hawkins, Bob

Dylan, Dr. John, Muddy Waters, Joni Mitchell og Neil Young, så der er et og andet at lytte til, hvis man sætter dén på. De havde i mellemtiden udgivet albummene *Stage Fright* (1970), *Cahoots* (1971), *Moondog Matinee* (1973) og *Northern Lights – Southern Cross* (1975). De nåede også lige at få spillet med på Bob Dylans album *Planet Waves* (1974), ligesom albummet *The Basement Tapes* (1975) også blevet udgivet. Det bestod af gamle optagelser med Bob Dylan fra 1967; sange som de havde indspillet i studiet i „Big Pink“. Resten af bandet samledes igen uden Robertson og indspillede og turnerede diskontinuerligt gennem 80'erne og en smule i 90'erne, skønt Richard Manuel hængte sig på et hotelbadeværelse, efter en koncert i 1986. Rick Danko døde i 1999, efter at have slidt sig op med stoffer og druk, som så mange rockmusikere har gjort gennem tidens løb. Levon Helm døde af strubekræft i 2012, mens de sidste to stadig er blandt os – desuagtet at Politiken kom til at skrive Garth Hudson død tilbage i 2016.

At der senere skulle opstå stridigheder om hvem der havde sangskriverrettigheder er trist. Om Robbie Robertson bare havde været den eneste med åndsnærværelse til at skrive under på de sedler Capitol Records skulle have underskrifter på, eller om han havde fordækte motiver, må behandles andetsteds. I al fald kan der ikke rykkes på at de har skabt historie inden for den rytmiske musik, og er mere end et lyt værd.